

202 . Cârломănești | Comuna: Vernești | Județ: Buzău | Punct: Cetățuia | Anul: 2008

Anul: 2008

Cod RAN: 50148.01

Perioade: Preistorie, Protoistorie

Epoci: Epoca bronzului, La Tène

Tipuri sit: exploatare/carieră

Categorii sit: Apărare (construcții defensive), Domestic

Autori: Mircea Babeș, Maria-Magdalena Dușescu, Teodor Izvoranu, Despina Măgureanu, Sebastian Matei, Ion Motzoi-Chicideanu, Călin Dan Ștefan

Instituții: Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, SC Digital Domain SRL București, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Muzeul Județean Buzău, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, SC Digital Domain SRL București

Raport

Cercetările din campania 2008 au avut drept scop epuizarea arealului V4bS și epuizarea stratului de cultură dacic din arealului V4bN.

Epoca dacică

Săpăturile arheologice privind epoca dacică s-au concentrat cu precădere în suprafața V4bN, cu o suprafață de 9 x 9 m, unde au fost cercetate 21 de complexe. Dintre acestea avem 11 gropi descoperite în campaniile anterioare și 10 complexe noi descoperite și cercetate în acest an (7 gropi, o structură circulară de bolovani, un complex de locuire, precum și o amenajare succesivă de 3 vetre, în același spațiu).

Cele mai interesante complexe sunt, cpl.38 și 42. Primul dintre ele, cpl.38, reprezintă un spațiu în care s-a amenajat o instalație de ardere de tip vatră, pe o suprafață de aproximativ 1,50 x 0,80 m. În acest loc au funcționat 3 vetre care s-au suprapus una peste alta în diferite etape în timp. Cele trei momente de funcționare fost notate cu A, B și C. Astfel vatra A, cea mai tarzie, a apărut la adâncimea de -0,93 m, fiind amenajată direct pe crusta vetrei B, observată la adâncimea de -0,96 cm, în timp ce vatra C, prima din punct de vedere cronologic, a fost identificată la -1,10 m. Toate vetrele aveau în structura lor, pietre plate de râu.

După dezafectarea acestui spațiu, zona a fost acoperită cu bolovani mari de râu, probabil intenționat. Aglomerarea de bolovani a fost notată separat cu sigla – complex 35. Ulterior zona a fost afectată la E și V de două gropi, motiv pentru care în partea de E vetrele s-au înclinat foarte puternic.

Cpl.42 a fost identificat în zona centrală a secțiunii, la adâncimea de -1,10 m. Acesta avea o formă rectangulară cu dimensiunile de 3,20 x 2,90 m, fiind încadrat de 5 gropi de pari. Umplutura acestui complex era cenușie, pe alocuri negricioasă, cu aspect afânat. Acest complex reprezintă probabil un rest dintr-o construcție patrulateră ușor adâncită, care avea acoperișul susținut de gropi de par.

Asemenea construcții au fost identificate și cercetate în cursul campaniilor precedente, puse în evidență atât de podine cât și de gropi de susținere a acoperișului.

În suprafața V4bS au fost cercetate exclusiv gropile care perforau stratul de cultură din epoca bronzului, ajungând până în lutul steril arheologic. Este vorba despre 12 gropi, dintre care două aparțin secolelor IV-III a.Chr. Majoritatea gropilor aveau adâncimi mari, de peste 2 m, umplutura lor fiind extrem de variată: pământ galben curat, bucăți de lipitura de pereți, adesea puternic arsă, cenușă, cărbune, porțiuni din crusta și miezul unor vetre, pietre, oase de animale, diferite obiecte din metal sau lut și, nu în ultimul rând, fragmente de vase, unele parțial întregibile.

Epoca bronzului

În campania din anul 2008 a fost epuizată jumătatea de E a arealului V4bS. Cercetările din acest areal au vizat în principal locuirea de epoca bronzului.

Au fost identificate și cercetate 25 de complexe aparținând epocii bronzului, respectiv culturii Monteoru. Dintre acestea, trei sunt vetre, complexul 82, 86 și 97, o aglomerare de materiale arheologice, o alveolare în stratul de cultură monteorean târziu precum și 20 gropi. De asemenea, s-a încheiat cercetarea restului de locuință, descoperit în campania anterioară – cpl. 76, precum și a gropii 39/V3bN, cercetată parțial în anul 2005.

Un complex interesant cercetat în această campanie a fost cpl. 76, care reprezintă un rest dintr-o locuință. El a fost surprins în partea de SSV al arealului, tăiat de suprafața V3bN, pe o zonă de 3,60 x 0,80 m. Locuința, ușor adâncită față de nivelul de călcare căreia i-a aparținut, a furnizat o cantitate impresionantă de material ceramic.

Din analiza primară a materialului ceramic putem afirma că locuința a aparținut locuirii monteorene târzii. Locuința a fost afectată în marginea de E de o groapă datată în sec. IV-III a.Chr. (cpl. 25).

Dintre gropile identificate și cercetate în campania din acest an, ne reținem atenția cpl. 96 și 39/ V3bN. Ambele au formă cilindrică, prezintă urme de lutuială verzuie pe pereți și pe fund și aparțin primului nivel de locuire.

Întrucât nivelele corespunzătoare locuirii de epoca bronzului, respectiv cultura Monteoru, sunt suprapuse de locuirea geto-dacică, foarte multe dintre complexe preistorice sunt afectate de intervenții ulterioare. În mai multe cazuri complexe dacice au străpuns nivelul monteorean până la solul steril arheologic. De aceea sunt relativ frecvente descoperirile de obiecte de inventar aparținând epocii bronzului în complexe dacice. Dintre astfel de descoperiri amintim două krummessere fragmentare, ambele cu partea activă puternic arcuită și cu talon format pe spate, dar și numeroase fragmente ceramice.

Materialul ceramic aparținând epocii bronzului de la Cârломănești – Cetățuia aparține unei game largi de vase, observație valabilă pentru toată locuirea monteoreană de pe platou. Astfel, dintre formele ceramice distingem ceștile cu două torți supraînălțate, castroanele, vasele-sac, străchini, amfore, askoi etc. Repertoriul tehnicilor și motivelor decorative este de asemenea variat și cuprinde cea mai mare parte a formelor și motivelor cunoscute pentru cultura Monteoru. Remarcăm de asemenea prezența ceramicii decorate „cu măturica” (Bessentrich), caracteristică perioadei finale a locuirii monteorene de pe platoul de la Cârломănești.

În sectorul Terasa 1, cercetările au avut drept obiectiv finalizarea secțiunii S1. Concluzia cea mai importantă care se desprinde din cercetările de până acum este că terasa a fost îndreptată prin săpătură în epocă dacică (sec I a.Chr.) și amenajată pentru desfășurarea diferitelor activități antropice, pe o lungime de 12 m, în extremitatea sa estică, din care, acum, jumătate se află sub panta actuală a Cetățuiei. În zona în care terasa a fost amenajată, au fost cercetate o serie de gropi de mari dimensiuni, toate databile prin material și elemente stratigrafice în epocă dacică clasică. Partea vestică a terasei a fost fortificată printr-un șanț cu deschiderea în partea superioară de 9,5 m și adâncimea de 2,20 m, ce traversa Terasa 1 pe direcția NE-SV, barând astfel singura cale de acces pe platoul superior.

În partea superioară a platoului și a pantei secționată de S1 au fost identificate o serie de gropi cu material dacic, dintre care două, de formă cilindrică, cu diametru de 0,50 m, aflate la 6 m, pe pantă, de buza platoului, ce pot fi considerate gropi de stâlpi, posibil de la o palisadă. Pentru a verifica această ipoteză s-au deschis două noi suprafețe: S2 și S3, de 2 x 10 m, paralele cu S1, la 1 m distanță de aceasta, în capătul estic al S1, respectiv, în zona platoului superior intersectat de S1, precum și în zona de pantă, aflată imediat sub buza platoului

Piese descoperite au intrat în patrimoniul Muzeului Județean Buzău, în laboratoare efectuându-se operațiunile de conservare și restaurare a lor. Observațiile de săpătură au fost înregistrate în jurnalul de șantier, iar materialul arheologic descoperit, a fost spălat și ambalat în întregime în pungi de plastic și cutii de carton. Evidența descoperirilor arheologice a fost făcută în Registrul de evidență a pachetelor și pieselor.

În vederea documentării grafice cât mai complete a fost realizat un număr de 23 de planuri și 19 profile,

la scara 1:10 și 1:20 (planuri generale și de detaliu), precum și numeroase fotografii.

Note

- Babeș, M., Problemes de la chronologie de la culture geto-dace a la lumiere des fouilles de Cârломănești, Dacia N.S., XIX, 1975, 125-139; Babeș, M., Cârломănești, în Enciclopedia arheologiei și istoriei vechi a României, București, 1994, p. 313-314 ; Cârломănești, com. Vernești, jud. Buzău în CCA. Campania 2001, CIMEC, 2002, p. 98-99; Idem, CCA. Campania 2002, CIMEC, 2003, p. 81-82, pl. 34; Idem, CCA. Campania 2003, CIMEC, 2004, p. 76-77, pl. 17; Idem, CCA. Campania 2004, CIMEC, 2005, p. 107-109; Idem, CCA. Campania 2005, CIMEC, 2006, p. 124-126, planșa 21; Idem, CCA. Campania 2006, CIMEC, 2007, p. 117-120, planșa 24; Idem, CCA. Campania 2007, CIMEC, 2008, p. 117-121, planșa 24.

Informații suplimentare online

[Raportul 5102 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
